

A photograph of a cemetery plot. In the foreground, there is a green headstone, a black lantern, a blue rake, and a white cloth with Arabic calligraphy. The plot is surrounded by flowers and plants. In the background, there are other headstones and trees.

Den mångkulturella begravningsplatsen

-Hur kan man sammanföra nya kulturer med den nordiska kulturen?

NFKK Tampere 14 september 2022

Åse Skrøvset, asskr@statsforvalteren.no; Helena Nordh, helena.nordh@slu.se

Struktur

1. Statistik ett mångkulturellt samhälle
2. Lagar och regler
3. Dilemman runt multikulturella gravplatser, gravområden, gravar
4. Några exempel på innovativa lösningar
5. Uppsummering

Statistik – ett mångkulturellt samhälle

SVERIGE

- 596 registrerade trossamfund
- 2 090 503 utrikesfödda svenskar

NORGE

- 724 registrerte trossamfunn
- 819 356 utrikesfödda nordmenn

Statistik – ett mångkulturellt samhälle

SVERIGE

- Ca 55% av kommunerna har muslimskt gravområde
- Ca 82 % av befolkningen bor i en kommun med muslimskt gravområde
- Ca 1800 gravsatta i ett muslimskt gravområde varje år

NORGE

- Ca 50% av kommunene har særskilt tilrettelagte graver
- Ca 80 % av befolkningen bor i en kommune med særskilt tilrettelagte graver
- Rundt 410 ble gravlagt i særskilt tilrettelagt grav i 2018

Lagar och regler (Norge och Sverige)

SVERIGE

- Den avlidnas önskan om kremering och gravsättning ska såvitt möjligt följas.
- Särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.
- Invigning - togs bort från lagtexten i början av 90-talet
- Begravningsombud
- Enskilda begravningsplatser

NORGE

- Gravlegging med respekt for avdødes tro eller livssyn.
- Rett på dekning av kostnadene for tilrettelagt grav i annen kommune.
- Tros- og livssynsamfunn kan gjennomføre seremoni når nye gravplasser tas i bruk.
- Årlige møter med tros- og livssynssamfunnene som er virksomme på stedet.
- Trossamfunnsgravplasser

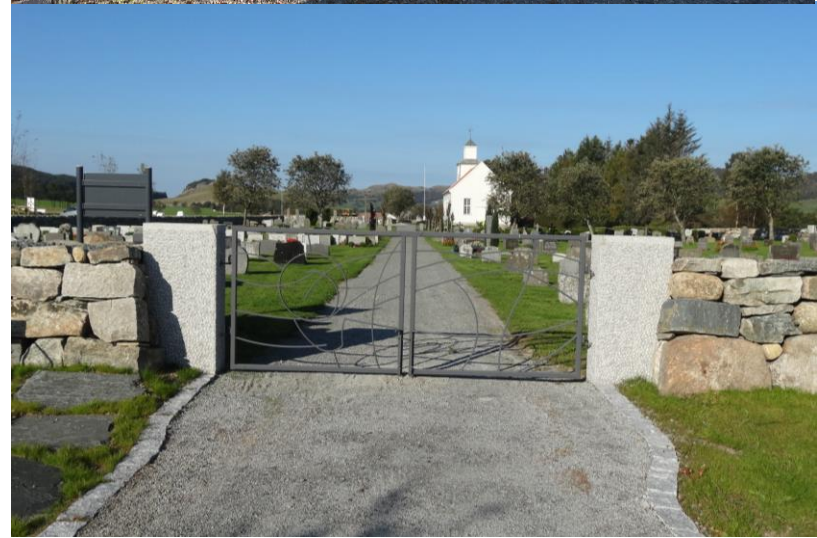

Den offentlige gravplassen

Livssynsåpen

En livssynsnøytral ramme

Gravminner og minnesmerker kan
uttrykke religion eller livssyn til de som
har gått bort

Den offentlige gravplassen

Hovedregel: gravlegging side om side uavhengig av tro eller livssyn

Særskilte tilrettelagte graver samles ofte i egne felt fordi det er mest praktisk.

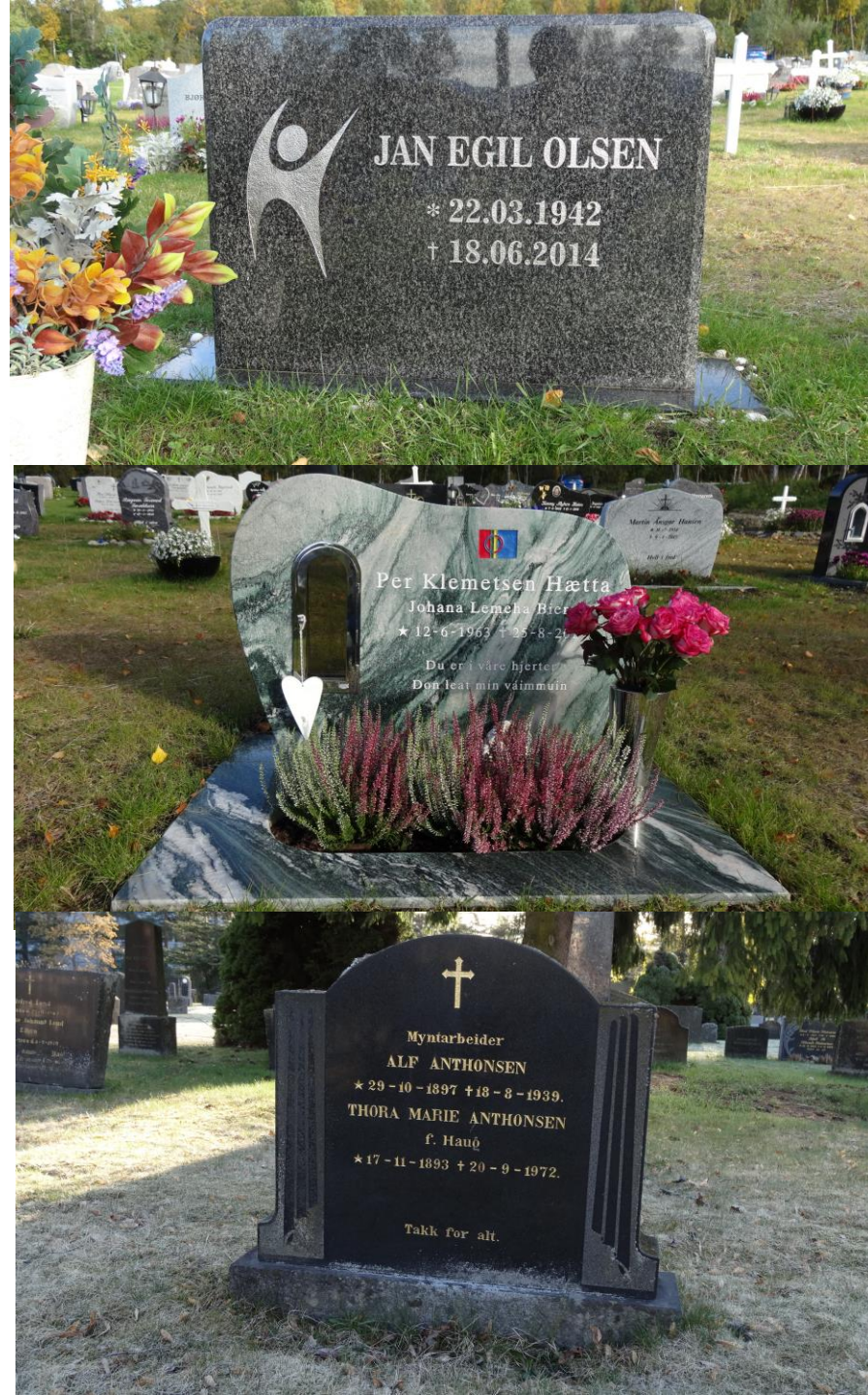

Foto: BFK – GPM / Jan Lillebø

Foto: BFK - GPM / Jan Lillebø

Segregering/ integrering

- Oftast initiativ från trossamfunden
- Att vara en del av en helhet
- Ett välkomnande och inkluderande perspektiv
- Ett praktisk lösning
- Möjlighet att ha olika regler på olika gravområden
- Större förståelse för dekorationer inom den egna kulturen
- Enklare att hitta gravområdet

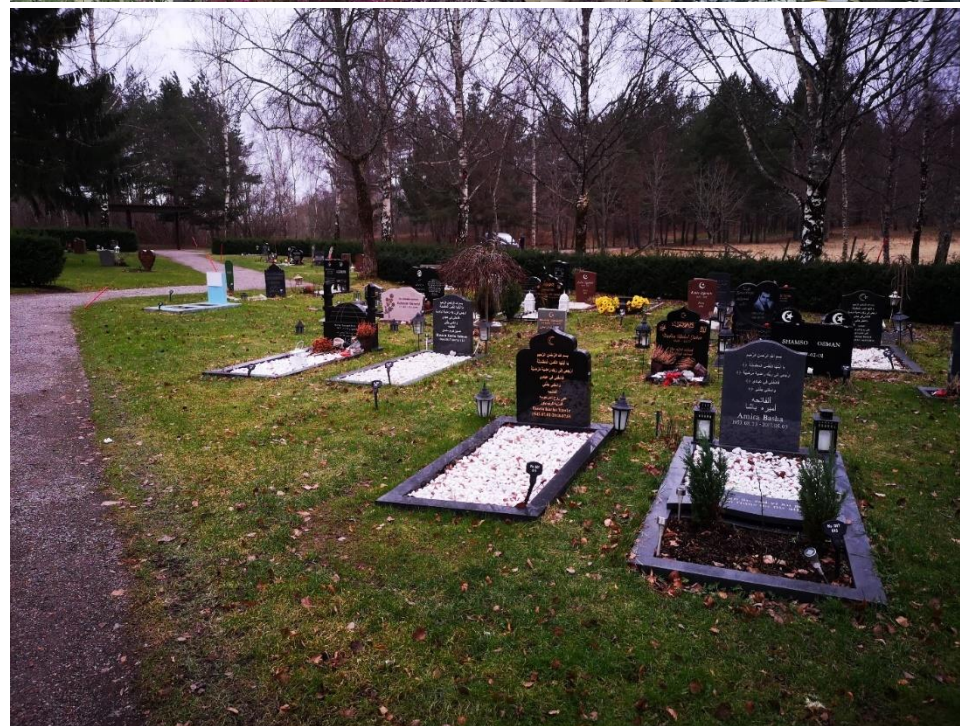
Vilka får "eget"
gravområde?

Enhetligt eller diversitet?

Möjlighet att
markera hela
gravens längd?

Multikulturella familjer

«Ja jeg vil vel si at jeg er vokst opp med en far som er muslim. Og en mor som nok ville si at hun er humanetiker. Også har jeg besteforeldre som er kristne. ... Mannen min har ikke noen spesiell tro. Så jeg er nok det man ville kalle en sekulær muslim tror jeg»

Några exempel på innovativa lösningar

Efeserne
Kap. 5 Vers 14
Derfor sier Skriften
Våkne opp, du som
sover! Stå opp fra
de døde, og Kristus
skal lyse deg.

Sigvynne
Lola
*15-1-1929 *1986
*30-11-1917 *2001
Roma *21-6-2020

Efeserne
Kap. 6 Vers 17
I frelsens hjelm
og Andens sverd,
som er Gud's ord.

Noorderbegraafplaats Leeuwarden

(Foton: Mariske Westendorp)

Leeuwarden Jelsumerhof Tvagningsfaciliteter

(Foto: Mariske Westendorp)

- En metallbox där Hinduer och Sikher kan ha en symbolisk ceremoni där de får bränna kläder från den avlidna.
- Färdiggrävda/öppna muslimska gravar för att möjliggöra snabb gravläggning.
- En skål med stenar vid det judiska gravområdet i Luxembourg.

(Foto: Mariske Westendorp)

Oppsummering

- Ansvarsfordelning relativt lika
- Lagtext är relativt lika
- Lokala olikheter (spesielt i Sverige)
- Den nordiska gravplatsen är for alla
- Forsoker vi att gorä alla gravar for lika?
- Gar skötsel och ekonomi före mångkulturella uttryck?
- Hur imötekommer vi individuelle uttryck?
- Att tillåta olika uttryck kan upplevas som erkännande, respekt och inkludering.
- Det som är detaljer for någon kan vara väldigt viktigt for andra.

Tack!

Åse Skrøvset, asskr@statsforvalteren.no
Helena Nordh, helena.nordh@slu.se